

62016CJ0679

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. liepos 25 d. (*1)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Sąjungos pilietybė – SESV 20 ir 21 straipsniai – Laisvė judėti ir apsigyventi valstybės narėse – Socialinė apsauga – Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 – Socialinė parama – Ligos išmokos – Paslaugos neįgaliesiems – Valstybės narės savivaldybei tenkanti pareiga teikti vienam iš savo gyventojų nacionalinės teisės aktuose numatytą asmeniną pagalbą šio gyventojo studijų aukštojoje mokykloje kitoje valstybėje narėje laikotarpiu“

Byloje C-679/16

dėl Korkein hallinto-oikeus (Aukščiausiasis administracinis teismas, Suomija) 2016 m. gruodžio 23 d. nutartimi, kuri Teisingumo Teismas gavo 2016 m. gruodžio 30 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje, kuri inicijavo

A,

dalyvaujant

Espoon kaupungin sosiaali- ja terveystalouden yksilöasioiden jaosto,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. L. da Cruz Vilaça, teisėjai E. Levits, A. Borg Barthet, M. Berger (pranešėja) ir F. Biltgen,

generalinis advokatas P. Mengozzi,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį,

išnagrinęs pastabas, pateiktas:

—

Suomijos vyriausybės, atstovaujamos H. Leppo,

—

Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek, J. Vlášil ir J. Pavliš,

—

Švedijos vyriausybės, atstovaujamos A. Falk, C. Meyer-Seitz, H. Shev, L. Zettergren ir L. Swedenborg,

—

Europos Komisijos, atstovaujamos D. Martin ir I. Koskinen,

susipažinęs su 2018 m. sausio 31 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

1

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 20 ir 21 straipsnių ir 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72, ir klaidų ištaisymas OL L 188, 2013, p. 10), iš dalies pakeisto 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 988/2009 (OL L 284, 2009, p. 43) (toliau – Reglamentas Nr. 883/2004), 3 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2

Šis prašymas pateiktas byloje, kurią inicijavo A dėl Espoon kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaosto (Espos socialinių ir sveikatos reikalių komisijos Individualių atvejų skyrius (Suomija), toliau – Espos savivaldybė) asmeninės pagalbos suteikimo Taline, Estijoje, kur A studijuoja teisę (dieninės studijos, kurią trukmė – treji metai).

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

3

Jungtinių Tautų neįgaliejių teisių konvencija, sudaryta Niujorke 2006 m. gruodžio 13 d. (Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys, t. 2515, p. 3, toliau – Neįgaliejių teisių konvencija), įsigaliojo 2008 m. gegužės 3 d. Ši konvencija Europos bendrijos vardu buvo patvirtinta 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimu 2010/48/EB (OL L 23, 2010, p. 35).

4

Neįgaliejių teisių konvencijos 19 straipsnyje „Savarankiškas gyvenimas ir integracija ? bendruomenė“ nustatyta:

„Valstybės, Konvencijos Šalys, <...> imasi veiksmingų ir reikiamų priemonių, kad sudarytų neįgaliesiems sąlygas visapusiškai įgyvendinti šią teisę ir visiškai integruotis ? bendruomenė bei dalyvauti joje, taip pat užtikrina:

<...>

b)

kad neįgalieji turėtų galimybę naudotis ?vairiomis namuose, gyvenamojoje vietoje teikiamomis ir kitomis pagalbomis bendruomenės paslaugomis, ?skaitant asmeninę pagalbą, skirtą padėti buityje ir integruotis ? bendruomenė, ir užkirsti kelią izoliavimui ar atskirčiai nuo bendruomenės;

<...>“

5

Teisingumo Teismas yra patvirtinęs, kad šios konvencijos nuostatos yra Sąjungos teisės sistemos dalis ir kad Sąjungos teisės nuostatos reikia, kiek žinoma, aiškinti pagal minėtą konvenciją (2013 m. balandžio 11 d. Sprendimo HK Danmark, C-335/11 ir C-337/11, EU:C:2013:222, 30 ir 32 punktai).

6

2016 m. gegužės 11 d. Suomijos Respublika ratifikavo Ne-gali-jų teisių konvenciją ir jos fakultatyvų protokolą. Ši konvencija ir jos fakultatyvus protokolą šioje valstybėje narėje įsigaliojo 2016 m. birželio 10 d.

Sąjungos teisė

7

Reglamento Nr. 883/2004 15 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Bendrijoje judantiems asmenims būtina taikyti tik vienos valstybės narės socialinės apsaugos sistemą, kad taikant nacionalinius teisės aktus būtų išvengta sutapimų ir dėl to susiklostančių sudėtingų situacijų.“

8

Šio reglamento 1 straipsnio j–l punktuose pateiktos šios apibrėžtys:

„j)

„gyvenamoji vieta“ – vieta, kurioje asmuo paprastai gyvena;

k)

„buvimo vieta“ – laikinoji gyvenamoji vieta;

l)

„teisės aktai“ – kiekvienos atskiros valstybės narės įstatymai, reglamentai ir kitos nuostatos bei visos kitos įgyvendinimo priemonės, susijusios su socialinės apsaugos sritimis, kurioms taikoma 3 straipsnio 1 dalis.

<...>“

9

Minėto reglamento 3 straipsnyje „Taikymo sritys [Materialinė taikymo sritis]“ nustatyta:

„1. Šis reglamentas taikomas visiems teisės aktams, kurie apima šias socialinės apsaugos sritis:

a)

ligos išmokas;

<...>

2. Jei XI priede nenustatyta kitaip, šis reglamentas taikomas bendrosioms ir specialioms socialinės apsaugos sistemoms, nepaisant to, ar jos susijusios su mokymu, bei sistemoms, susijusioms su darbdavio ar laivo savininko pareigomis.

3. Šis reglamentas taip pat taikomas specialioms nemokamoms mokymams pinigais, numatytiems 70 straipsnyje.

<...>

5. Šis reglamentas netaikomas:

a)

socialinei paramai ir medicininei pagalbai ar

<...>

10

Reglamento Nr. 883/2004 9 straipsnyje „Valstybių narių pranešimai apie šio reglamento taikymo sritį“, be kita ko, numatyta, kad valstybės narės kasmet raštu praneša Europos Komisijai apie šio reglamento 3 straipsnyje nurodytus teisės aktus ir sistemas.

11

Reglamento Nr. 883/2004 II antraštinėje dalyje „Taikytinų teisės aktų nustatymas“ esančio 11 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyta:

„1. Asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, taikomi tik vienos valstybės narės teisės aktai. Tie teisės aktai taikomi remiantis šioje antraštinėje dalyje numatytais nuostatomis.

<...>

3. Laikantis 12–16 straipsnių nuostatų:

a)

vienoje valstybėje narėje pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbantiems asmenims taikomi tos valstybės teisės aktai;

<...>

e)

visiems kitiems asmenims, kuriems netaikomi a–d punktai, taikomi tos valstybės narės, kurioje jie gyvena, teisės aktai, nepažeidžiant kitų šio reglamento nuostatų, garantuojančių jiems išmokas pagal vienos ar daugiau valstybių narių teisės aktus.“

Suomijos teisė

Socialinės paramos įstatymas

12

Sosiaalihuoltolaki (Socialinės paramos įstatymas) (17.9.1982/710) 13 straipsnio 1 punkte

nustatyta:

„Vykdama su socialine parama susijusias savo funkcijas, savivaldybė, laikydamasi teisės aktuose nustatyto turinio ir apimtys, privalo rūpintis:

1)

socialinių paslaugų gyventojams teikimo organizavimu;

<...>“

13

Socialinės paramos įstatymo 14 straipsnio pirmoje pastraipoje numatyta:

„Pagal šio įstatymo savivaldybės gyventojas yra bet kuris asmuo, kuris turi gyvenamąją vietą savivaldybėje, kaip tai suprantama pagal vėstokirjalaki (Civilinės būklės registrų įstatymas) (141/69).

<...>“

Dėl negalios teiktinų paslaugų ir paramos priemonių įstatymas

14

Pagrindinės bylos aplinkyboms taikytinos redakcijos Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (Dėl negalios teiktinų paslaugų ir paramos priemonių įstatymas) (3.4.1987/380) (toliau – Paslaugų neįgaliesiems įstatymas) 1 straipsnyje nustatyta:

„Šio įstatymo tikslas yra sudaryti sąlygas, kad neįgalieji galėtų gyventi su kitais asmenimis ir būti aktyvūs kaip lygiaverčiai visuomenės nariai, taip pat užkirsti kelią dėl negalios kylantiems nepatogumams ir kliūtimis ir juos šalinti.“

15

Šio įstatymo 3 straipsnyje „Atsakomybė atsižvelgiant į paslaugų ir paramos priemonių organizavimą“ nurodyta:

„Savivaldybė turi rūpintis, kad paslaugos ir paramos priemonės neįgaliesiems būtų teikiamos atsižvelgiant į savivaldybėje esančių poreikių pobūdį ir apimtį.

Teikiant paslaugas ir paramos priemones, kaip tai suprantama pagal šio įstatymą, reikia atsižvelgti į tai, kokios asmeninės pagalbos naudotojui reikia.“

16

Minuto įstatymo 8 straipsnio „Paslaugos neįgaliesiems“ 2 dalyje numatyta:

„Savivaldyb? sunki? negali? turintiems asmenims privalo teikti tinkamas transporto paslaugas, ?skaitant palyd?jimo paslaug?, dienos veiklos paslaugas, asmenin? pagalb?, taip pat par?pinti b?st?, kuriame teikiama pagalba, jeigu asmeniui d?l negalios ar ligos b?tina reikalingos paslaugos, siekiant pad?ti atlikti ?prastus kasdienius darbus. Ta?iau savivaldyb? specialiai n?ra ?pareigota par?pinti b?st?, kuriame teikiama pagalba, arba teikti asmenin? pagalb?, jeigu prieži?ra, kurios reikia sunki? negali? turin?iam asmeniui, negali b?ti užtikrinama teikiant vietos masto prieži?ros paslaugas.“

17

To paties ?statymo 8c straipsnyje „Asmenin? pagalba“ nustatyta:

„Asmenin? pagalba, kaip ji suprantama pagal š? ?statym?, – tai sunki? negali? turintiems asmenims namuose ir už j? rib? teikiama pagalba, b?tina:

1)

užsiimant kasdiene veikla;

2)

dirbant ir studijuojant;

3)

leidžiant laisvalaik?;

4)

dalyvaujant visuomeniniame gyvenime arba

5)

palaikant socialinius ryšius.

Asmenin?s pagalbos tikslas – pad?ti sunki? negali? turintiems asmenims vykdyti pasirinkt? veikl?, nurodyt? pirmoje pastraipoje. Asmenin?s pagalbos teikimu siekiama, kad sunki? negali? turintis asmuo tur?t? ištekl?, tod?l turi b?ti nustatomas pagalbos teikimo turinys ir s?lygos.

Asmenin?s pagalbos teikimo tikslais sunki? negali? turin?iu asmeniu turi b?ti laikomas asmuo, kuriam d?l negalios arba ilgalaik?s ar pasunk?jusios ligos b?tina privaloma ir pakartotin? kito asmens pagalba pirmoje pastraipoje nurodytai veiklai vykdyti; šis poreikis iš esm?s neturi b?ti atsirad?s d?l su amžiumi susijus? lig? ir negali?.

Asmenin? pagalba kasdienei veiklai atlikti, taip pat darbui ar studijoms turi b?ti teikiama tokios apimties, kokios b?tina reikia sunki? negali? turin?iam asmeniui.

Min?tuose pirmos pastraipos 3–5 punktuose nurodytai veiklai vykdyti asmenin? pagalba turi b?ti teikiama ne mažiau kaip 30 valand? per m?nes?, jeigu mažesnis valand? skai?ius neleidžia užtikrinti sunki? negali? turin?iam asmeniui b?tin? pagalbos.“

18

Paslaug? ne?galiesiems ?statymo 8d straipsnis „Asmenin?s pagalbos teikimo s?lygos“

suformuluotas taip:

„Spręsdama dėl asmeninės pagalbos teikimo sąlygų ir teikdama asmeninę pagalbą, savivaldybė atsižvelgia į didelę negalią turinčio asmens nuomonę ir pageidavimus, taip pat į paslaugų planą apibrėžtą individualios pagalbos poreikį ir gyvenimo sąlygas apskritai.

Savivaldybė asmeninę pagalbą gali teikti:

1)

kompensuodama sunkią negalią turintiems asmenims išlaidas, atsiradusias dėl asmeninės pagalbos teikiantio pagalbininko darbinimo, skaitant darbdavio mokytinas statymuose numatytas mokas ir išmokas, taip pat kitas dėl pagalbininko atsiradusias pagrįstas būtinias išlaidas;

2)

skirdama sunkią negalią turintiems asmenims atitinkamos vertės paslaugų kuponus, numatytus Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (Socialinė ir sveikatos priežiūros paslaugų kuponų statymas (569/2009)), pagalbininko paslaugoms sigyti, arba

3)

pasirpindama, kad pagalbininko paslaugas sunkią negalią turintiems asmenims teiktų viešieji ar privatūs paslaugų teikėjai, teikdama paslaugas pati ar pagal susitarimą kartu su kita savivaldybe ar savivaldybėmis.

Antros pastraipos 1 punkte nurodytu atveju sunkią negalią turintiems asmenims prireikus turi būti teikiamos konsultacijos ir pagalba su pagalbininko darbinimu susijusiais klausimais.

Antros pastraipos 1 punkte nurodytas asmeninis pagalbininkas negali būti sunkią negalią turinčio asmens giminaitis ar kitas jam artimas asmuo, nebent yra ypatingai svarbi priežastis manyti, kad tai naudinga neįgaliajam.

Naudotojų mokytiną mokesį už socialines ir sveikatos paslaugas statymas

19

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (Naudotojų mokytiną mokesį už socialines ir sveikatos paslaugas statymas) (3.8.1992/734) 4 straipsnio „Nemokamos socialinės paslaugos“ 5 punkte numatyta:

„Nemokamos yra šios socialinės paslaugos:

<...>

5)

[Paslaugų neįgaliesiems statymo] 8 straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytos paslaugos, 8 straipsnio antroje pastraipoje nurodytos dienos veiklos paslaugos (išskyrus transportą ir maitinimą), asmeninė pagalba, specialios paslaugos, susijusios su būstu, kuriame teikiama pagalba, ir 11 straipsnyje nurodyti tyrimai; tačiau galima pateikti sąskaitas dėl specialiųjų mokesčių, susijusių su būstu, kuriame teikiama pagalba, ir mokesčių, susijusių su asmenine pagalba, jeigu suinteresuotajam asmeniui šie mokesčiai kompensuojami pagal kitą statymą nei [Paslaugų neįgaliesiems statymas].“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

20

Apeliantas pagrindinėje byloje yra gimęs 1992 m. ir gyvena Espo savivaldybėje Suomijoje. Kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, šiam asmeniui labai reikalinga pagalba, visų pirma atliekant kasdienes darbus. Todėl tam, kad jis galėtų lankytis vidurinė mokyklą Suomijoje, Espo savivaldybė skyrė jam asmeniną pagalbinką.

21

2013 m. rugpjūčio mėn. A pagal Paslaugų neįgaliesiems įstatymą Espo savivaldybės paprašė asmeniną pagalbą maždaug penkioms valandoms per savaitę kasdieniams darbams atlikti, be kita ko, apsipirkti, namams tvarkyti ir skalbti. Prašymo pateikimo dieną A ruošėsi persikelti į Taliną (Estiją) studijuoti teisės (dieninės studijos, kuri trunka – treji metai); toks persikėlimas reiškė, kad tris ar keturias dienas per savaitę jis praleis Estijos sostinėje, o savaitgaliais ketino grįžti į Espą. Taigi prašomos paslaugos turėjo būti teikiamos už Suomijos ribų.

22

2013 m. lapkričio 12 d. sprendimu, kuris 2014 m. vasario 4 d. sprendimu patvirtintas išnagrinėjus administracinį skundą, A prašymas dėl asmeniną pagalbą buvo atmestas motyvuojant tuo, kad jo buvimas už Suomijos ribų turi būti laikomas reguliariu, nors gyvenamosios vietos savivaldybė lieka ta pati. Espo savivaldybė nusprendė, kad neprivalo teikti paslaugų ir pagalbą priemonių už Suomijos ribų, nes tokios gyvenamosios vietos pobūdis panašus į tą, kuris apibrėžiamas „įprastos gyvenamosios vietos“ sąvoka. Be to, buvo konstatuota, kad asmeniną pagalbą už Suomijos ribų gali būti teikiama per atostogas arba verslo kelionių metu, ir jokia išmoka neskiriama, jeigu asmens gyvenamosios vietos savivaldybė pasikeičia dėl gyvenimo už Suomijos ribų arba jeigu nuolat ar įprastai gyvenama už Suomijos ribų.

23

2014 m. birželio 27 d. sprendimu Helsingin hallinto-oikeus (Helsinkio administracinis teismas, Suomija) iš esmės patvirtino šiuos argumentus ir atmetė A skundą dėl sprendimo atmesti prašymą dėl asmeniną pagalbą.

24

Korkein hallinto-oikeus (Aukščiausiasis administracinis teismas, Suomija), kuriam pateiktas kasacinis skundas dėl to sprendimo, mano, kad, norint išnagrinėti pagrindinę bylą, reikalingas Teisingumo Teismo prejudicinis sprendimas.

25

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad pagal Paslaugų neįgaliesiems įstatymą asmeniną pagalbą yra paslauga, kuri teikti speciali pareiga tenka savivaldybei, ir asmuo, kuris atitinka sąlygas į ją pretenduoti, turi subjektinę teisę į tokios pagalbą, kuri turi būti skirta bet kuriam sunkiai negali turinčiam asmeniui, kaip tai suprantama pagal šį įstatymą, jeigu ji yra būtina atsižvelgiant į asmeniną atitinkamo asmens poreikį.

26

Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas atkreipia dėmesį į tai, kad tuo

atveju, jeigu yra aišku, kad pagal nacionalinį teisę gyvenamosios vietos savivaldybė išlieka Espas, nors asmuo studijuoja Estijos sostinėje, pareiga mokėti prašomą pagalbą, atsižvelgiant į tai, kad gyvenama už Suomijos ribų, negali būti kildinama nei iš Paslaugų neįgaliesiems įstatymo teksto, nei iš šio įstatymo parengiamųjų dokumentų.

27

Todėl Korkein hallinto-oikeus (Aukščiausiasis administracinis teismas) mano, kad šiomis aplinkybėmis, norint išspręsti jam pateiktą ginčą, reikalingas Sąjungos teisės išaiškinimas. Pirmiausia jam kyla klausimas dėl to, ar Paslaugų neįgaliesiems įstatyme nustatyta asmeninė pagalba, atsižvelgiant į jos ypatumus, turi būti laikoma „ligos išmoka“ (tokiu atveju ji patektų į Reglamento Nr. 883/2004 materialinį taikymo sritį), ar yra socialinės paramos išmoka (tokiu atveju ji nepatektų į šio reglamento taikymo sritį). Toliau Korkein hallinto-oikeus (Aukščiausiasis administracinis teismas), kuris labiau yra už antrąjį atvejį, kelia klausimą, ar pagal SESV nuostatas dėl Europos Sąjungos pilietybės draudžiama atsisakyti mokėti pagrindinėje byloje prašomos asmeninės pagalbos išmokas.

28

Tokiomis aplinkybėmis Korkein hallinto-oikeus (Aukščiausiasis administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1.

Ar tokia paslauga, kaip Paslaugų neįgaliesiems įstatyme numatyta asmeninė pagalba, turi būti laikoma ligos išmoka, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 883/2004 3 straipsnio 1 dalį?

2.

Jeigu atsakymas į pirmąjį <...> klausimą būtų neigiamas:

Ar yra SESV 20 ir 21 straipsniuose įtvirtintos Sąjungos piliečių teisės laisvai judėti ir apsigyventi kitos valstybės narės teritorijoje apribojimas, jeigu tokios paslaugos, kaip asmeninė pagalba pagal Paslaugų neįgaliesiems įstatymą, teikimas užsienyje atskirai neregamentuotas, o paslaugos teikimo sąlygos aiškinamos taip, kad asmeninė pagalba neteikiama kitoje valstybėje narėje, kurioje atitinkamas asmuo studijuoja trejus metus aukštojoje mokykloje siekdamas diplomo?

—

Ar atliekant vertinimą svarbu tai, kad asmeniui tokia paslauga, kaip asmeninė pagalba, Suomijoje gali būti teikiama kitoje nei jo gyvenamosios vietos savivaldybėje, pavyzdžiui, jeigu jis studijuoja kitoje nei gyvenamosios vietos savivaldybėje?

—

Ar iš <...> Neįgaliųjų teisių konvencijos 19 straipsnio kylančios teisės yra svarbios nagrinėjant bylą pagal Sąjungos teisę?

3.

Jeigu Teisingumo Teismas, atsakydamas į antrąjį <...> klausimą, konstatuotų, kad toks nacionalinės teisės aiškinimas, koks atliktas pagrindinėje byloje, apriboja laisvą judėjimą: ar toks apribojimas vis dėlto gali būti pateisinamas bendrojo intereso pagrindais, išplaukiančiais iš savivaldybės pareigos prižiūrėti asmeninės pagalbos teikimą, savivaldybės galimybes pasirinkti

tinkamas pagalbos teikimo sąlygas ir asmeninės pagalbos pagal Paslaugų neįgaliesiems įstatymų sistemos darnos ir veiksmingumo išlaikymo“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

29

Savo pirmuoju klausimu prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 883/2004 3 straipsnio 1 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad sūvoka „ligos išmoka“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, apima tokią išmoką, kaip pagrindinėje byloje nagrinėjama asmeninė pagalba, kurios esmė visų pirma yra ta, kad apmokamos sunkios negalios turinio asmens atliekant kasdienes darbus patiriamos išlaidos, siekiant sudaryti jam, ekonominiu požiūriu neaktyviam asmeniui, galimybę studijuoti aukštojoje mokykloje.

30

Pirmiausia konstatuotina, kad iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, jog Suomijos Respublika nepranešė, kad Paslaugų neįgaliesiems įstatymas priklauso Reglamento Nr. 883/2004 taikymo sričiai. Tačiau Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog tai, kad valstybė narė nevykdė pareigos pranešti, kaip numatyta Reglamento Nr. 883/2004 9 straipsnyje, apie konkretų įstatymą kaip patenkantį šio reglamento taikymo sritį, savaime nereiškia, jog šis įstatymas nepatenka į minėto reglamento materialinę taikymo sritį (pagal analogiją žr., be kita ko, 1996 m. liepos 11 d. Sprendimo Otte, C-25/95, EU:C:1996:295, 20 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo Hliddal ir Bornand, C-216/12 ir C-217/12, EU:C:2013:568, 46 punktą).

31

Dėl išmokų, kurios patenka į Reglamento Nr. 883/2004 taikymo sritį, ir išmokų, kurios į ją nepatenka, atskyrimo pažymėtina, kad jis iš esmės pagrįstas kiekvienos išmokos požymiais, pirmiausia jos tikslais ir skyrimo sąlygomis, o ne tuo, ar pagal nacionalinės teisės aktus ši išmoka laikoma socialinės apsaugos išmoka (šiuo klausimu žr., be kita ko, 1998 m. kovo 5 d. Sprendimo Molenaar, C-160/96, EU:C:1998:84, 19 punktą; 2015 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo Komisija / Slovakija, C-433/13, EU:C:2015:602, 70 punktą ir 2018 m. gegužės 30 d. Sprendimo Czerwiński, C-517/16, EU:C:2018:350, 33 punktą).

32

Taigi iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad išmoka gali būti laikoma socialinės apsaugos išmoka, jeigu ji gavėjams skiriama neatlikus jokio individualaus ir diskrecinio asmeninio poreikio vertinimo, remiantis teisės aktuose apibrėžta situacija, ir jeigu ji susijusi su viena iš Reglamento Nr. 883/2004 3 straipsnio 1 dalyje aiškiai išvardytų rizikos rūšių (žr., be kita ko, 1985 m. kovo 27 d. Sprendimo Hoeckx, 249/83, EU:C:1985:139, 12–14 punktus; 2015 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo Komisija / Slovakija, C-433/13, EU:C:2015:602, 71 punktą ir 2017 m. birželio 21 d. Sprendimo Martinez Silva, C-449/16, EU:C:2017:485, 20 punktą).

33

Atsižvelgiant į tai, kad abi ankstesniame punkte nurodytos sąlygos yra kumuliacinės, jeigu netenkinama viena iš jų, nagrinėjama išmoka į Reglamento Nr. 883/2004 taikymo sritį nepatenka.

Dėl pirmosios sąlygos primintina, kad ji yra vykdyta, jeigu išmoka skiriama remiantis objektyviais kriterijais, kuriuos vykdytių gyjama teisė išmokų, o kompetentinga valdžios institucija negali atsižvelgti į kitas asmenines aplinkybes (šiuo klausimu žr. 1992 m. liepos 16 d. Sprendimo Hughes, C-78/91, EU:C:1992:331, 17 punktą ir 2015 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo Komisija / Slovakija, C-433/13, EU:C:2015:602, 73 punktą).

Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatuoja, kad nors skiriant Paslaugų neįgaliesiems statyme numatytą asmeninį pagalbą atsižvelgiama į asmeninius sunkius negalią turintį asmenį poreikius, pagal šį statymą jame nustatytiems gavėjams suteikiama „subjektinė teisė“ į šią pagalbą, skiriamą remiantis teisės aktuose nustatytais sąlygomis ir neatsižvelgiant į jų pajamų dydį.

Suomijos ir Švedijos vyriausybės mano, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama išmoka gali būti prilyginta išmokai, dėl kurios buvo priimtas 2015 m. rugsėjo 16 d. Sprendimas Komisija / Slovakija (C-433/13, EU:C:2015:602), nes atsižvelgiama į individualius gavėjo poreikius ir savivaldybei suteiktą vertinimo diskreciją, kiek tai susiję su šios išmokos teikimo sąlygomis ir jos apimtimi, todėl ji netenkina šio sprendimo 32 punkte nurodytos pirmosios sąlygos ir dėl to nepatenka į Reglamento Nr. 883/2004 materialinę taikymo sritį. Komisija ir Vokietijos vyriausybė mano, kad minėta išmoka šią sąlygą atitinka.

2015 m. rugsėjo 16 d. Sprendime Komisija / Slovakija (C-433/13, EU:C:2015:602) Teisingumo Teismas konstatavo, pirma, kad Komisija neįrodė, jog dėl Slovakijos statymo kriterijų, susijusių su įvairiomis vykdytinomis medicininėmis ir socialinėmis ekspertizėmis, atsiranda teisė nagrinėjamas išmokas ir kompetentinga institucija neturi diskrecijos jų skirti, ir, antra, kad šiame statyme numatyta, jog teisė kompensacinių išmokų gyjama pagal galiojantį kompetentingos institucijos sprendimą, kuriuo tokia teisė pripažįstama, – tai patvirtino Slovakijos vyriausybės teiginys, kad skirdama nagrinėjamas išmokas institucija turi tam tikrą diskreciją.

Kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 42 punkte, tai reiškia, kad tam, jog šio sprendimo 32 punkte nurodyta pirmoji sąlyga nebūtų tenkinama, diskrecinis nagrinėjamos išmokos gavėjo asmeninio poreikio vertinimas visų pirma turi būti susijęs su teisės į šią išmoką atsiradimu; tai patvirtina Slovakijos vyriausybės argumentas, kad skirdama nagrinėjamas išmokas administracija turi diskreciją.

Konstatuotina, kad Paslaugų neįgaliesiems statyme, konkrečiai jo 8c ir 8d straipsniuose, ne kartą nurodyta, jog yra atsižvelgiama į asmeninius suinteresuotojo asmens poreikius. Vis dėlto, kalbant apie gavėjo gyvenamosios vietos savivaldybės kompetenciją, pažymėtina, kad diskrecija, suteikta, be kita ko, minėtu 8d straipsniu, susijusi ne su teisės į asmeninį pagalbą atsiradimu, o su sąlygomis, kuriomis ši pagalba skiriama, ir jos apimtimi, nes savivaldybė asmeninį pagalbą turi teikti, kai pareiškėjas yra sunkiai negalią turintis asmuo, gyvenantis jos teritorijoje, nepriklausomai nuo šio asmens pajamų. Todėl pagrindinėje byloje nagrinėjama situacija skiriasi nuo situacijos, dėl

kurios priimtas 2015 m. rugsėjo 16 d. Sprendimas Komisija / Slovakija (C-433/13, EU:C:2015:602).

40

Atsižvelgiant į šiuos svarstymus, konstatuotina, kad pirmoji sąlyga pagrindinėje byloje įvykdyta.

41

Dėl antrosios sąlygos reikia išnagrinėti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjama išmoka susijusi su viena iš Reglamento Nr. 883/2004 3 straipsnio 1 dalyje aiškiai išvardytų rizikos rūšių.

42

Dėl slaugos draudimo Teisingumo Teismas iš esmės yra nusprendęs, kad su slaugos rizika susijusios išmokos, nors ir turi joms būdingų požymių, turi būti prilyginamos „ligos išmokoms“, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 883/2004 3 straipsnio 1 dalį (šiuo klausimu žr., be kita ko, 1998 m. kovo 5 d. Sprendimo Molenaar, C-160/96, EU:C:1998:84, 23–25 punktus; 2011 m. birželio 30 d. Sprendimo da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, 40–45 punktus ir 2017 m. vasario 1 d. Sprendimo Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, 46 punktą).

43

Vis dėlto toks slaugos rizikos prilyginimas ligos rizikai suponuoja tai, kad išmokomis, skirtomis slaugos rizikai padengti, siekiama pagerinti asmenų, kuriems reikalinga slauga, sveikatos būklę ir gyvenimą (šiuo klausimu žr. 2001 m. kovo 8 d. Sprendimo Jauch, C-215/99, EU:C:2001:139, 28 punktą; 2006 m. vasario 21 d. Sprendimo Hosse, C-286/03, EU:C:2006:125, 38–44 punktus ir 2011 m. birželio 30 d. Sprendimo da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, 45 punktą).

44

Taip yra visų pirma tuomet, kai, nepriklausomai nuo šios sistemos finansavimo, kalbama apie apmokėjimą išlaidų, kurias lemia asmens, kuriam reikalinga slauga, būklė ir kurios bent jau tuo pat metu susijusios su asmeniui skiriamu gydymu ir šio asmens kasdienio gyvenimo pagerinimu, užtikrinant jam, be kita ko, išlaidų už įrangą arba trečiųjų asmenų pagalbą padengimą (žr., be kita ko, 1998 m. kovo 5 d. Sprendimo Molenaar, C-160/96, EU:C:1998:84, 23 punktą; 2004 m. liepos 8 d. Sprendimo Gaumain–Cerri ir Barth, C-502/01 ir C-31/02, EU:C:2004:413, 3, 21 ir 26 punktus ir 2012 m. liepos 12 d. Sprendimo Komisija / Vokietija, C-562/10, EU:C:2012:442, 46 punktą).

45

Taip pat buvo nuspręsta, kad su slaugos rizika susijusios išmokos yra daugių daugiausia papildomos, palyginti su „klasikinėmis“ ligos išmokomis, kurias stricto sensu apima Reglamento Nr. 883/2004 3 straipsnio 1 dalies a punktas, ir nebūtinai yra sudėtinis jo dalis (žr., be kita ko, 2011 m. birželio 30 d. Sprendimo da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, 47 punktą ir 2017 m. vasario 1 d. Sprendimo Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, 46 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

46

Kaip pabrėžia Suomijos ir Švedijos vyriausybės savo rašytinėse pastabose ir generalinis advokatas savo išvadoje, pagrindinėje byloje konstatuotina, kad Paslaugų negaliesiems statyme numatyta asmeninė pagalba negali būti laikoma pagalba, kuria siekiama pagerinti su negalia susijusią gavėjo sveikatos būklę.

47

Šio ?statymo 1 straipsnyje nurodyta, kad jo tikslas – sudaryti s?lygas, kad ne?galieji gal?t? gyventi su kitais asmenimis ir b?ti aktyv?s kaip lygiaver?iai visuomen?s nariai, taip pat užkirsti keli? d?l negalios kylantiems nepatogumams ir kli?tims ir juos šalinti.

48

Be to, pagal Paslaug? ne?galiesiems ?statymo 8c straipsn? asmenin?s pagalbos tikslas – pad?ti sunki? negali? turintiems asmenims vykdyti pasirinkt? veikl?, išvardyt? šiame straipsnyje, t. y. užsiimti kasdiene veikla, dirbti, studijuoti, leisti laisvalaik?, dalyvauti visuomeniniame gyvenime ir palaikyti socialinius ryšius.

49

Galiausiai iš šio ?statymo parengiam?j? dokument? matyti, kad ? asmenin?s pagalbos taikymo srit? aiškiai nepatenka pagalbos poreikiai, susij? su prieži?ra, gydymu ar steb?jimu.

50

Tod?l pagrindin?je byloje nagrin?jama išmoka negali b?ti laikoma susijusia su viena iš Reglamento Nr. 883/2004 3 straipsnio 1 dalyje aiškiai išvardyt? rizikos r?ši?.

51

Tai reiškia, kad šio sprendimo 32 punkte nurodyta antroji s?lyga netenkinama. Tod?l pagrindin?je byloje nagrin?jama išmoka nepatenka ? Reglamento Nr. 883/2004 taikymo srit?.

52

Remiantis tuo, kas išd?styta, ? pirm?j? klausim? reikia atsakyti taip: Reglamento Nr. 883/2004 3 straipsnio 1 dalies a punktas turi b?ti aiškinamas taip, kad s?voka „ligos išmoka“, kaip ji suprantama pagal šį nuostat?, neapima tokios išmokos, kaip pagrindin?je byloje nagrin?jama asmenin? pagalba, kurios esm? vis? pirma yra ta, kad apmokamos sunki? negali? turin?io asmens atliekant kasdienes darbus patiriamos išlaidos, siekiant sudaryti jam, ekonominiu poži?riu neaktyviam asmeniui, galimyb? studijuoti aukštojoje mokykloje, ir d?l to tokia išmoka nepatenka ? šio reglamento taikymo srit?.

D?l antrojo ir tre?iojo klausim?

53

Savo antruoju ir tre?iuoju klausimais, pateiktais tuo atveju, jeigu pagrindin?je byloje nagrin?jama asmenin? pagalba netur?t? b?ti laikoma „ligos išmokomis“ ir tod?l nepatekt? ? Reglamento Nr. 883/2004 taikymo srit?, prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas iš esm?s siekia išsiaiškinti, ar pagal SESV 20 ir 21 straipsnius draudžiama tai, kad sunki? negali? turin?iam valstyb?s nar?s gyventojui jo gyvenamosios vietos savivaldyb? atsisakyt? skirti toki? išmok?, kaip pagrindin?je byloje nagrin?jama asmenin? pagalba, motyvuodama tuo, kad jis gyvena kitoje valstyb?je nar?je tam, kad ten studijuot? aukštojoje mokykloje.

54

Pirmiausia primintina, kad prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas nurod?, jog yra aišku, kad apeliantas pagrindin?je byloje pagal taikytinus nacionalin?s teis?s aktus išsaugo savo

gyvenam?j? viet? Suomijoje ir kad kiekvien? savait? Estijoje d?l savo studij? jis yra priverstas gyventi tik laikinai, nes yra numatyta, kad kiekvien? savaitgal? jis gr?žta ? savo gyvenamosios vietos savivaldyb?. Be to, tas pats teismas pažym?jo, kad tarp pripažint? motyv?, d?l kuri? suinteresuotajam asmeniui leidžiama gauti pagrindin?je byloje nagrin?jam? asmenin? pagalb? už Suomijos rib?, n?ra su studijomis susijusio motyvo, ta?iau yra motyv?, susijusi? su verslo kelion?mis ir atostogomis.

55

Tai paaiškinus svarbu priminti, kad A, kaip Suomijos pilietis, turi S?jungos pilie?io status?, kaip tai suprantama pagal SESV 20 straipsnio 1 dal?, tod?l gali remtis su tokiu statusu susijusiomis teis?mis, taip pat ir prieš savo kilm?s valstyb? nar? (žr., be kita ko, 2015 m. vasario 26 d. Sprendimo Martens, C?359/13, EU:C:2015:118, 20 punkt? ir jame nurodyt? jurisprudencij?).

56

Kaip Teisingumo Teismas jau yra ne kart? nusprend?s, S?jungos pilie?io statusas turi b?ti pagrindinis valstybi? nari? pilie?i? statusas, nes šis statusas leidžia tiems S?jungos pilie?iams, kuri? situacija tokia pati, b?ti vienodai teisiškai vertinamiems SESV taikymo ratione materiae srityje, neatsižvelgiant ? pilietyb? ir nepažeidžiant šiuo klausimu aiškiai nustatyt? išim?i? (žr., be kita ko, 2016 m. birželio 2 d. Sprendimo Bogendorff von Wolffersdorff, C?438/14, EU:C:2016:401, 29 ir 30 punktus ir juose nurodyt? jurisprudencij?).

57

Tarp situacij?, kurios patenka ? S?jungos teis?s taikymo ratione materiae srit?, yra ir toki?, kurios susijusios su naudojimusi Sutarties užtikrinamomis pagrindin?mis laisv?mis, vis? pirma toki?, kurios susijusios su SESV 21 straipsniu suteikta jud?jimo ir apsigyvenimo valstybi? nari? teritorijoje laisve (žr., be kita ko, 2016 m. birželio 2 d. Sprendimo Bogendorff von Wolffersdorff, C?438/14, EU:C:2016:401, 31 punkt? ir jame nurodyt? jurisprudencij?).

58

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nurod?, kad nors valstyb?s nar?s pagal SESV 165 straipsnio 1 dal? turi kompetencij? nustatyti mokymo turin? ir savo švietimo sistemos organizavim?, šia kompetencija jos turi naudotis laikydamosi S?jungos teis?s, pirmiausia Sutarties nuostat?, susijusi? su SESV 21 straipsnio 1 dalyje kiekvienam S?jungos pilie?iui numatyta laisve jud?ti ir apsigyventi valstybi? nari? teritorijoje (2015 m. vasario 26 d. Sprendimo Martens, C?359/13, EU:C:2015:118, 23 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

59

Be to, pagal S?jungos teis? valstyb?s nar?s neprivalo numatyti aukštojo mokslo studij? valstyb?je nar?je ar už jos rib? finansavimo sistemos. Ta?iau jeigu valstyb? nar? numato toki? sistem?, kuri leidžia studentams pasinaudoti tokia parama, ji turi užtikrinti, kad šio finansavimo skyrimo s?lygos nepagr?stai neapribot? min?tos teis?s laisvai jud?ti ir apsigyventi valstybi? nari? teritorijoje (žr., be kita ko, 2015 m. vasario 26 d. Sprendimo Martens, C?359/13, EU:C:2015:118, 24 punkt?).

60

Iš suformuotos jurisprudencijos taip pat matyti, kad tai, jog nepalankesn?s s?lygos tam tikriems valstyb?s nar?s pilie?iams nacionalin?s teis?s aktuose nustatytos tik d?l to, kad jie pasinaudojo savo laisve jud?ti ir apsigyventi kitoje valstyb?je nar?je, yra SESV 21 straipsnio 1 dalyje visiems S?jungos pilie?iams pripažint? laisvi? suvaržymas (2015 m. vasario 26 d. Sprendimo Martens,

61

Šios Sutartyje numatytos galimybės Sąjungos piliečių judėjimo srityje nebūtų visiškai veiksmingos, jei valstybės narės pilietis nuo pasinaudojimo jomis būtų galima atgrasyti sudarant kliūtis jam apsigyventi kitoje valstybėje narėje jo kilmės valstybės teisės aktais, dėl kurių jis atsidurtų mažiau palankesnėje padėtyje vien dėl to, kad pasinaudojo šiomis galimybėmis (žr., be kita ko, 2015 m. vasario 26 d. Sprendimo Martens, C-359/13, EU:C:2015:118, 26 punktą).

62

Ši išvada ypač svarbi švietimo srityje, atsižvelgiant į SESV 6 straipsnio e punktą ir 165 straipsnio 2 dalies antrą traūką siekiamus tikslus, t. y. visų pirma skatinti studentų ir dštytojų judumą (žr., be kita ko, 2015 m. vasario 26 d. Sprendimo Martens, C-359/13, EU:C:2015:118, 27 punktą).

63

Nors pagrindinėje byloje nagrinėjama asmeninė pagalba skiriama ne tik sunkių negalių turintiems asmenų studijoms, bet ir į socialinei bei ekonominei integracijai, kad jie galėtų patys pasirinkti, taip pat ir studijas, šio sprendimo 55–62 punktuose minėta jurisprudencija vis dėlto taikytina.

64

Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatavo, kad pagal taikytinus nacionalinės teisės aktus apeliantas pagrindinėje byloje išsaugo savo gyvenamąją vietą Espo savivaldybėje.

65

Akivaizdu, kad skirti pagrindinėje byloje nagrinėjamam asmeninė pagalbą atsisakyta vien dėl to, kad aukštojo mokslo studijos, kurią siekė A (beje, jis atitinka visas kitas sąlygas, reikalingas šiai pagalbai gauti), vyko ne Suomijos Respublikoje, o kitoje valstybėje narėje.

66

Toks atsisakymas turi būti laikomas visiems Sąjungos piliečiams pagal SESV 21 straipsnio 1 dalį pripažįstamos laisvės judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje apribojimu.

67

Toks apribojimas gali būti pateisinamas pagal Sąjungos teisę tik jeigu jis pagrįstas objektyviais bendrojo intereso pagrindais, nepriklausančiais nuo atitinkamo asmens pilietybės, ir yra proporcingas nacionaline teise teisėtai siekiamam tikslui. Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad priemonė yra proporcinga, jei būdama tinkama siekiamam tikslui įgyvendinti neviršija to, kas būtina jam pasiekti (šiuo klausimu žr. 2015 m. vasario 26 d. Sprendimo Martens, C-359/13, EU:C:2015:118, 34 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

68

Dėl nacionalinės priemonės pateisinimo Suomijos vyriausybė mano, kad joks su bendruoju interesu susijęs imperatyvus motyvas negali pateisinti pagrindinėje byloje nagrinėjamo apribojimo. O Švedijos vyriausybė mano, kad savivaldybei tenkančios pareigos prižiūrėti pagrindinėje byloje nagrinėjamos asmeninės pagalbos teikimo sąlygas ir taip užtikrinti socialinės apsaugos sistemos

finansin? pusiausvyr? pateisina tai, kad šios pagalbos skyrimas apsiribot? Suomijos teritorija. Be to, prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas, remdamasis 2011 m. liepos 21 d. Sprendimo Stewart (C?503/09, EU:C:2011:500) 89 ir 90 punktais, savo prašyme priimti prejudicin? sprendim? kaip bendrojo intereso tiksl?, galint? pateisinti tok? apribojim?, nurodo Paslaug? ne?galiesiems ?statyme numatytos asmenin?s pagalbos tvarkos darnos ir veiksmingumo išsaugojim? ir realaus ryšio tarp pagalbos prašytojo ir ši? pagalb? skirti kompetentingos valstyb?s nar?s buvimo užtikrinim?.

69

Nacionalin?s teis?s norma siekiami tikslai – nustatyti real? ryš? tarp trumpalaik?s nedarbingumo išmokos jauniems ne?galiesiems prašan?io asmens ir kompetentingos valstyb?s nar?s ir išlaikyti nacionalin?s socialin?s apsaugos sistemos finansin? pusiausvyr? – iš esm?s yra teis?ti tikslai, kuriais galima pateisinti SESV 21 straipsnio 1 dalyje numatyt? teisi? laisvai jud?ti ir apsigyventi apribojimus (2011 m. liepos 21 d. Sprendimo Stewart, C?503/09, EU:C:2011:500, 90 punktas).

70

Vis d?lto Teisingumo Teismas padar? išvad?, kad s?lygos, reikalaujan?ios nedarbingumo išmokos prašan?io asmens buvimo, negali b?ti pateisinamos ankstesniame šio sprendimo punkte nurodytais tikslais. Teisingumo Teismas vis? pirma nusprend?, kad nors šios išmokos prašantis asmuo gyveno kitoje valstyb?je nar?je nei atitinkama valstyb? nar?, realaus ir pakankamo ryšio su jos teritorija buvimas gali b?ti ?rodytas remiantis kitais veiksniais nei pareišk?jo buvimas šios valstyb?s nar?s teritorijoje prieš pateikiant paraišk?, pavyzdžiui, pareišk?jo ir pastarosios valstyb?s nar?s socialin?s apsaugos sistemos santykiais, taip pat šeimini?mis aplinkyb?mis (2011 m. liepos 21 d. Sprendimo Stewart, C?503/09, EU:C:2011:500, 97–102, 104 ir 109 punktai).

71

Be to, Teisingumo Teismas nusprend?, kad šis vertinimas yra tinkamas, atsižvelgiant ? tiksl? užtikrinti nacionalin?s socialin?s apsaugos sistemos finansin? pusiausvyr?, nes b?tinumas nustatyti real? ir pakankam? ryš? tarp atitinkamos išmokos prašan?io asmens ir kompetentingos valstyb?s nar?s leidžia šiai valstybei ?sitikinti, kad ekonomin? našta, susijusi su šios išmokos mok?jimu, netapt? nepagr?sta (2011 m. liepos 21 d. Sprendimo Stewart, C?503/09, EU:C:2011:500, 103 punktas).

72

Tokia išvada taikytina situacijai, kurioje yra A pagrindin?je byloje. Kaip buvo pažym?ta šio sprendimo 54 punkte, yra aišku, kad A išsaugojo savo nuolatin? gyvenam?j? viet? Espo savivaldyb?je, kuriai pateik? asmenin?s pagalbos paraišk?, ir kad jis kas savait? ? j? gr?žta studij? Estijoje laikotarpiu.

73

Tod?l negali b?ti pagr?stai teigiama, kad ši savivaldyb? gali susidurti su ypatingais sunkumais priži?r?dama, kaip laikomasi šios pagalbos skyrimo tvarkos ir organizavimo ir teikimo s?lyg?.

74

Be to, Teisingumo Teismo turimoje bylos medžiagoje n?ra jokios informacijos apie tai, kokio pob?džio kli?tys labiau trukdyt? savivaldybei tikrinti, kaip laikomasi asmenin?s pagalbos naudojimo s?lyg? esant tokiai situacijai, kaip nagrin?jama pagrindin?je byloje, palyginti su Suomijos teis?s akt? leidžiama situacija, kai toki? pat asmenin? pagalb? Suomijos pilietis

užsienyje naudoja už Suomijos ribų verslo kelionių arba atostogų metu.

75

Šiomis aplinkybėmis, atkartojant generalinio advokato išvadoje suformuluotą klausimą, svarbu pažymėti, kad, kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pagrindinėje byloje nagrinėjama asmeninė pagalba ir toliau gali būti skiriama, kai suinteresuotasis asmuo studijuoja aukštojoje mokykloje, esančioje Suomijos savivaldybėje, kuri gali būti nutolusi nuo jo gyvenamosios vietos savivaldybės, nes jos galimybės kontroliuoti šios pagalbos naudojimą tokioje situacijoje nėra daug labiau apribotos nei tokioje situacijoje, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje: A studijuoja už Suomijos ribų, bet šalia esančiame regione ir kiekvieną savaitę grįžta į savo gyvenamosios vietos savivaldybę Suomijoje.

76

Be to, iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad Suomijos vyriausybė nurodė, jog šiuo metu iš jokių duomenų negalima spręsti, kad tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, teikiant asmeninę pagalbą gali kilti grėsmė nacionaliniais socialiniais apsaugos sistemos pusiausvyrai.

77

Todėl tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, Sąjungos piliečio, kaip antai A, judėjimo ir apsigyvenimo laisvės apribojimo negalima pateisinti nė vienu iš tikslų, kuriuos nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ir Švedijos vyriausybė.

78

Šiomis aplinkybėmis nereikia priimti sprendimo dėl Neįgaliojų teisių konvencijos 19 straipsnio aiškinimo, kurio taip pat prašė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nes šis aiškinimas negali pakeisti atsakymo į antrąjį ir trečiąjį klausimus.

79

Remiantis tuo, kas išdėstyta, į antrąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti taip: pagal SESV 20 ir 21 straipsnius draudžiama tai, kad sunki negali turinčiam valstybės narės gyventojui jo gyvenamosios vietos savivaldybė atsisakyti skirti tokią išmoką, kaip pagrindinėje byloje nagrinėjama asmeninė pagalba, motyvuodama tuo, kad jis gyvena kitoje valstybėje narėje tam, kad ten studijuotų aukštojoje mokykloje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

80

Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1.

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo, iš dalies pakeisto 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 988/2009, 3 straipsnio 1 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad sūvoka „ligos išmoka“, kaip ji suprantama pagal šio nuostatą, neapima tokios išmokos, kaip pagrindinėje byloje nagrinėjama asmeninė pagalba, kurios esmė visų pirma yra ta, kad apmokamos sunkios negalios turinčio asmens atliekant kasdienes darbus patiriamos išlaidos, siekiant sudaryti jam, ekonominiu požiūriu neaktyviam asmeniui, galimybę studijuoti aukštojoje mokykloje, ir dėl to tokia išmoka nepatenka į šio reglamento taikymo sritį.

2.

Pagal SESV 20 ir 21 straipsnius draudžiama tai, kad sunkios negalios turinčiam valstybės naras gyventojui jo gyvenamosios vietos savivaldybė atsisakyti skirti tokios išmokos, kaip pagrindinėje byloje nagrinėjama asmeninė pagalba, motyvuodama tuo, kad jis gyvena kitoje valstybėje narėje tam, kad ten studijuotų aukštojoje mokykloje.

Parašai.

(*1) Proceso kalba: suomių.